

korálásánál. A japánok fametszeteikkel is tudnak tisztán ornamentálisan hatni, tárgyakul választván a tenger hullámfodrárt, a bájos cseresznyevirágot, fűrgé halak úszását, hulló hópelyheket stb., stb.

AZ ÜVEGMŰVESSÉG A MODERN iparművészetben jó ideig a hangsúlyozottan fényűzési ágak között foglalt helyet. Tiffany, Koepping, Gallé, Rippl-Rónai stb. alkotásai végtelen finom művészi alkotások, de a gyakorlati használhatóságtól igen távol esnek. Némelyiket közülök lehelletszerű szubtilissága folytán még a légáramlattól is óvni kell. Újabban azonban a poharakat és kancsókat, szóval a köznapi használatban forgó üvegtárgyakat is pártfogásukba vették a művészek és különösen a franciák az anyag és a formák tökéletesítésével a gyakorlati célt szolgáló üvegiipart nagy arányban fellendítették. A Sèvres-i üvegyár Bracquemond elegáns tervei után dolgozik; Val-Saint-Lambert, Leveillé, Dufrené a műipari drágaságok helyett szintén a gyakorlati hasznú üvegtárgyak tervezéséhez és készítéséhez fordultak. A Maison Bing, Colonna asztali üvegeit árulja, melyeknek nemes szépsége a hajdani velencei üvegekre emlékeztetnek. Powell, Behrens és a bécsi Moser szintén szép sikereket értek el e téren. Az Art et Décoration legutóbbi száma (1901. nov.) bőven foglalkozik velök s szép jövőt jósol általában a gyakorlati élethez alkalmazkodó üvegművészetnek.

A MAGYAR KÉPES LEVELEZŐ-lapok grafikai fejlettsége koránt sincs még azon a fokon, mint a milyenen a külföld hasonló gyártmányai vannak, a melyek tömeges beözönlésükkel a magyar piacot is elárasztották már és hazai képes levelezőlap iparunkat csaknem egészen leszorították. Az is igaz azonban másrészt, hogy egy valamire való cégünk sem foglalkozott eddig komolyan és nagyobb arányokban a művészi ipar e népszerű termékeinek előállításával. És a kiadó cégeink mellett még inkább panaszt emelhetünk művészeinkkel szemben. A képes levelezőlapok művészi megoldása még nagyrészt és elég helytelenül kicsínyléssel találkozunk. *Mühlbeck* az egyetlen, a ki művészi és magyaros lélekkel alkotott egynéhány igen szép képes levelezőlap-sorozatot (Ócskay brigadéros, Göre Gábor stb.). Kívüle *Faragó József* „Erkölcseink“

című, a Borsszem Jankó után reprodukált szatirái, *Heyer* néhány kísérlete és főleg *Morelli* tanár színes fametszetű lapjai jöhetnek még művészi szempontból figyelembe. Mint már mondtuk, nagy bajunk e tekintetben, hogy nincs magyar cégünk, a ki kellő tőkebefektetéssel és művészi választékossággal fogna a képes levelezőlap ügyéhez. A helyett azt tapasztaljuk, hogy külföldi gyárosok igyekeznek a mi izlésünkhöz igazodni, magyar vonatkozású témákat hoznak forgalomba, magyar szöveggel ellátva; szóval, közönségünknek annyira kedvében járnak, hogy az nem is érzi a magyar képes levelezőlap ipar hiányát. Azt hisszük, hogy a művészeknek és a kiadó-cégeknek érdemes volna saját hasznuk érdekében magyar képes lap termelésről gondoskodni.

PÁLYÁZATI ÜGYEK.

EGY OKLEVÉLRE, MELYET A kereskedelemügyi miniszter kétezer koronás jutalmát kiérdemlő iparos kap, pályázatot hirdetett az Iparművészeti Társulat. Egy egyszerű tervezetről van szó — két-háromnapi munkáról — a melynek első díja ezer korona, a második négyszáz. Ily fényes tételek mellett azt várja az ember a pályázattól, hogy nemcsak a legjobb erők vesznek részt benne, hanem a dicsőség pálmájáért és a jelentékeny anyagi haszonért a legjobb erők még külön megfeszített erejükkel szállnak síkra. Evvel ellentétben azt tapasztaljuk, hogy művészek vagy egyáltalán nem pályáznak, vagy ha pályáznak is, a kifizőtt feladat mélyebb és komolyabb felfogású megoldására nem vállalkoznak s a dilettáns pályázók titkos seregéből a kész és átgondolt munka fensőbbiségével nem óhajtanak feltűnni. Ily körülmények közt igazat kell adnunk azoknak, a kik csak a munkát kerülnő művészek nyomorában hisznek.

45 pályamű között alig szerepel négy művész s azoknak művein sem lehet fellelni a munkáját szerető kéznek tiszta alkotásra törekvő nyomát. A legtöbbször pedig nagyon is érezzük bizonyos közkezen forgó kiadványoknak formalizmusokba sülyesztő hatását. A pályázók nagy

része egyáltalán nem értette meg a modern oklevél lényegét.

Az oklevél nem pusztán díszítő elemek halmozása, de még kevésbé festményszerű alkotás. Valahová a modern színes grafika és a betűs szöveggel ellátott plakát közé kell a mai fejlemények nyomán elhelyeznünk; szobába való kép, mint a művészi sokszorosítás bármely más terméke és másrészt a betűk ornamentális elhelyezésének kívánalma a plakátra mutat, csak hogy nem az utca, hanem a szoba dimenziójához finomítva.

Ezen a pályázaton a festményszerű allegoriák divata hódít még, vagy, a kik tisztán ornamentikával oldják meg a feltevélt, a vignetta- és keretszerű alkotás magaslatánál följebb nem igen emelkednek. Dicsérni való részletek vannak. Egyiknél meglep a képzelőerő gazdagsága („Ilona“), csak hogy azt az illusztrálásnál lehet méltóan értékesíteni; a másik egy gyaluforgács ügyes díszítőelemmé való alakításával kelti fel érdeklődésünket. Van néhány kiváló figurális rajz („Ipar és művészet“) és sok a jó ornamentáló („Vadvirág“, „Páfrány“, „Turul“, „Vázlat“ stb.), a díszítő elemek kincsét azonban máshol talán szerencsésebben lehet kamatoztatni.

Két pályázó közelíti meg az oklevél lényegét a legjobban, 1. „Immortalitas“,

2. „Államsegély“ jellegű művek. Az első művészibb, de felfogását németes mintakép szelleme lengi át, az angyal s a munkás közt tartalmi összefüggés nincs, még kevesebb a szöveg és a kép közt. A második eredetibb, nem ment azonban a szilaj egyéniség túlzásaitól. A kettő közt célszerűbbnek és modernebbnek az utóbbit kell tartanunk. Tárja az, a mint a magyar állam, a szent korona, melynek fényéből elhintődik néhány sugár az ipar világába is, a küzdelem tövises útja után a kiváló munkát az elismerés babérrájjal jutalmazza.

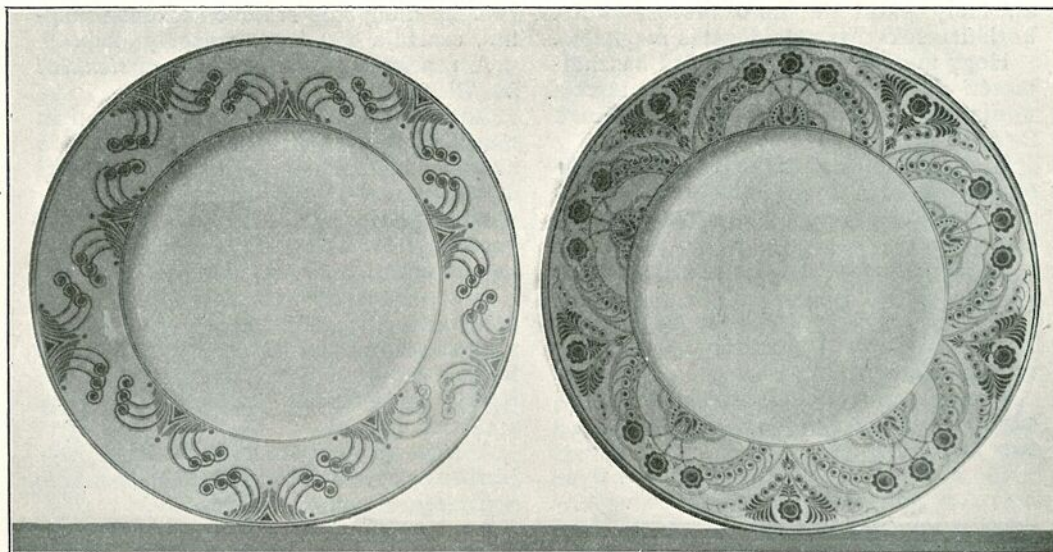
Cz.

**PÁLYÁZAT. A FÖLDMÍVELÉS-
ügyi m. kir. miniszter úr ö Nagyméltó-
sága a következő pályázatot hirdeti:**

1. Terveztessék egy vasuti várótermekben, birói, jegyzői stb. hivatalos helyiségekben (tehát *belső* helyiségekben) kifüggesztendő művészi plakát, illetőleg annak természetes nagyságú színes tervrajza, amely az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztár alább megadandó szabályzatának hirdetésére alkalmas legyen.

2. A plakát egyik oldalának hossza 1·00 méter, a másiké 0·70 méter és a kompozíció a plakátnak akár álló, akár fekvő helyzetében tervezhető. Az alkalmazott

PORCELLÁN TÁNYÉROK.
TERVEZTE HORTI PÁL.
KÉSZÜLTEK HÜTTL TIVADAR PORCELLÁNFESTŐ MŰTERMÉBEN.

színeknek száma a tervezőtől függ; kívánatos azonban a modern plakátokat jellemző egyszerű színkezelés.

A tervrajz ne legyen vázlatos, hanem teljesen kidolgozott és befejezett, úgy hogy az, elfogadása esetén, sokszorosítás céljából azonnal felhasználható legyen.

3. A plakát művészi díszítésének kompozíciójában annak célja egyszerűen és megfelelően jusson kifejezésre. A kissé hosszú szöveg számára okvetlen annyi hely hagyassék, hogy az, megfelelő betűkkel nyomva, pár lépés messzeségről is olvasható legyen. A tervezeten azonban szükségtelen az egész szöveget kiírni; elég, ha az vázlatosan úgy van jelezve, hogy a betűk alakja és nagysága tisztán érthető legyen.

4. A pályázat bíráló bizottsága a következő tagokból áll: *Gróf Keglevich Gábor* igazgatósági elnök. *Dr. Bartóky József* min. o.-tanácsos, kormánybiztos. *Dr. Fáy Gyula*, az orsz. gazd. munkás- és cseléd-segélypénztár igazgatója. *Fittler Kamill*, építőművész. *Pap Henrik* festőművész. *Rauscher Lajos* műegyetemi tanár. *Ujváry Ignác* festőművész.

5. A legkiválóbb pályaművek jutalmazására három díj szolgál és pedig:

I. díj 400 (négy száz) korona;

II. díj 150 (százötven) korona;

III. díj 100 (száz) korona.

A jutalmazott pályaművek a földművelésügyi miniszterium tulajdonába mennek át, mely ezzel az illető tervezeteknek korlátlan sokszorosítási jogát is megkapja.

Hogy melyik díjazott pályamű használtassék föl plakátnak, annak eldöntését a miniszter úr ő nagyméltósága magának tartja fenn.

6. A pályadíjak csakis a pályázat feltételeinek és a jogos művészi igényeknek mindenben megfelelő műveknek ítéltetők oda.

7. Pályázhatnak minden magyar honpolgár.

8. A „Magyar Iparművészet“ a beérkezett pályaművek bármelyikét díjmentesen közölheti.

9. Valamennyi pályamű legalább 8 napig az Országos Iparművészeti Múzeumban kiállítandó.

10. A pályázat titkos. Ezért a pályaműveket jeligével kell ellátni és ugyanezzel a jeligével ellátott zárt borítékban küldendő be a mű szerzőjének a neve és lakása.

11. A terveket és a jeligés leveleket 1902. január hó 31-ik napjának déli 12

órájáig kell beküldeni a Magyar Iparművészeti Társulat titkári hivatalába (Budapest, IX., Üllői-út 33—37).

12. A plakát szövege, amelynek számára a 3-ik pontban említett módon okvetlen a szükséges hely rezerválandó, a következő:

Az 1900. évi XVI. törvénycikk által alkotott s a m. kir. földművelésügyi miniszter hatósága alatt álló

Országos Gazdasági Munkás- és Cseléd-segélypénztár

rendes tagjainak a következő segélyeket biztosítja:

1. ha a segélypénztár tagja, tíz évi tagság után, bármilyen okból mindenkori munkaképtelenné válik: *életfogytáig* havonként 10 korona segélyt;

2. ha a tag meghal, családja öt évi tagság után 200 korona; tíz évi tagság után 250 korona; tizenöt évi tagság után 270 korona segélyt kap;

3. hatvanöt éves korában minden tag kap 100 koronát, de azért minden más segélyre megmarad a joga;

4. baleset esetében a tag *ingyenes orvosi gyógykezelésben* részesíttetik, s ha a baleset miatt keresetképtelen lesz, hatvan napig naponként egy koronát; azontúl havonként 10 korona segélyt kap *mindaddig, míg föl nem épül*; ha pedig a baleset miatt a tag mindenkori munkaképtelenné válik, — *élete fogytáig* havonként 10 koronát;

5. ha a tag baleset következtében meghal, családja 400 korona segélyt kap.

A rendes tagok tagsági díja: *hetenként 20 fillér.*

Azoknak, a kik az 1., 2. és 3. pontban megjelölt segélyösszegeknek csak a felére akarják biztosítani magukat, a tagsági díja *hetenként 11 fillér.*

Azok pedig, a kik csak a 4. és 5. pontban megjelölt segélyekre biztosítják magukat, *évenként csak egy koronát* fizetnek.

A segélypénztárnak tagja lehet: minden *gazdasági cseléd, munkás, napszámos*, s általában mindenki, a ki *gazdasággal* foglalkozik (tehát az is, a ki a maga földjén gazdálkodik, kertészkedik, vagy a ki haszonbérelő).

A ki tagja akar lenni ennek a segélypénztárnak: *jelentkezzék lakóhelyén a községi előljáróságnál.*

A segélypénztár felől részletesebb magyarázatot ad minden községi előljáróság.

Az igazgatóság annak, a ki levélben hozzá fordul, ingyen küld olyan köny-

vecskét, a melyben a segélypénztárról minden tudnivaló meg van magyarázva. Budapest, 1901. december 1.

Az „Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár“ igazgatósága.
(Budapest, V., Nádor-utca 32. sz.)

PÁLYÁZATI FÖLHIVÁS. A M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT a kereskedelemügyi miniszter úr ő nagyméltósága által rendelkezésére bocsátott állami segélyből a következő pályázatot hirdeti:

1. Tervezendők olcsó karácsonyi emlék-(ajándék) tárgyak.

2. A tárgynak megválasztása s annak anyaga (fa, fém, bőr, cserép, szövet, stb.) a tervezőtől függ.

3. Pályázni lehet a készítendő tárgynak természet nagyságú rajzával vagy mintájával, esetleg magával a kész tárggyal.

4. Figyelembe kell vennie a pályázónak, hogy a társulat a szóban forgó emléktárgyakat csupán *hazai* iparosokkal akarja megcsináltatni és nagy tömegben, lehetőleg olcsó áron forgalomba hozni. Ezért a pályázónak munkájához mellékelnie kell egy hazai iparosnak nyilatkozatát, a melyben az illető kötelezettséget vállal arra, hogy az esetben, ha a tervezett tárgynak harminc példányát nála megrendelik, azt a bejelentett áron tényleg el is készíti.

5. A bíráló-bizottság különös súlyt vet a munkák *olcsósága* mellett azoknak *ötletességére, eredeti s ízléses voltára s a magyaros jellegre.*

6. A fentírt igényeknek megfelelő minden pályamunkát a társulat egyenkint 200 (kétszáz) koronáért meg fogja vásárolni.

7. Pályázni lehet vagy nyíltan névaláírással, vagy jeligével. Utóbbi esetben ugyanazzal a jeligével bíró zárt borítékban a pályázónak mellékelnie kell a nevét s a lakásának címét.

8. A pályázaton csak magyar honpolgár vehet részt.

9. A pályázat 1902. március hó 10-én déli 12 órakor jár le. A pályaműveket a M. Iparművészeti Társulat titkári hivatalába (IX., Üllői-út 33—37.) kell beküldeni.

10. A megvásárolt pályaművek tulajdonjoga, beleértve a korlátlan sokszorosítási jogot, kizárólagosan a M. Iparművészeti Társulatot illeti meg.

11. A M. Iparművészeti Társulat végrehajtó-bizottsága s állandó juryje együttes ülésen fog dönteni a pályaművek megvásárlása fölött.

Magyar Iparművészet.

12. Az összes pályaművek legalább nyolc napig kiállítandók az Orsz. Iparművészeti Múzeumban.

13. A „Magyar Iparművészet“ a pályaművek bármelyikét díjtalanul reprodukálhatja.

Kelt Budapesten, 1901. évi december havában.

A M. Iparművészeti Társulat
elnöksége.

VIKTOR ALINARI FIRENZEI KIADÓ nemzetközi pályázatot hirdet sokszorosítható képre, melynek tárgya szűz Mária életéből legyen merítve vagy egy családi jelenetet ábrázoljon. A keskenyebb mérték legalább is 60 cm. Két díj van kitűzve, 2000 frank egyre-egyre. Az eredeti mű a művész tulajdona marad. A bekeretezett képek beküldési határideje 1902. március 1. Cím: Alinari, 8. via Nazionale, Firenze.

MALAGRIDA, BUENOS-AYRESBEN székelő cég, plakátpályázatának első négy díját 1. Lema Amor: Villa (Milano), 2. Irredento: Metticortiz (Milano), 3. Montmartre: Casas (Barcelona), 4. Santrasa: Collibadino (Róma) nyerték meg.

KÜLFÖLD.

FEUILLATRE FRANCIA IPARMŰVÉSZ munkái méltó feltűnést keltettek a legutóbbi párisi Salon kiállításán. A Musée Luxembourg, mely újabban a modern képzőművészeti alkotásokból álló gyűjteményét a modern iparművészeti alkotásokkal egészíti ki, sietett Feuillatre legszebb műveit is megszerezni. A többi közt vett tőle a Salon-ból egy arany cloisonné vázát — hattyúk a holdfényben — és egy translucide zománc cukortartót.

FIRENZÉBEN NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁST nyit meg a Societa delle Belle Arti f. é. december folyamán. Kiállítási csoportok: 1. eredeti képeslevelezőlap, 2. legyezőre való tervezetek. A nagy